

2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Turinys

1. Dalyko paskirtis	2
2. Tikslas ir uždaviniai	2
2.1. Ugdymo tikslas	2
2.2. Pradinio ugdymo uždaviniai	2
2.3. Pagrindinio ugdymo uždaviniai	2
2.4. Vidurinio ugdymo uždaviniai	3
3. Kompetencijų ugdymas dalyku.....	3
3.1. Pažinimo kompetencija.....	3
3.2. Socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija.....	3
3.3. Kūrybiškumo kompetencija	4
3.4. Pilietiškumo kompetencija.....	4
3.5. Kultūrinė kompetencija.....	4
3.6. Komunikavimo kompetencija	4
3.7. Skaitmeninė kompetencija	4
4. Pasiekimų sritys	5
4.1. A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)	5
4.2. B.Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)	5
4.3. C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas ir vertinimas. Pradinis ir pagrindinis ugdymas.....	6
4.4. C. Muzikos pažinimas ir vertinimas. Vidurinis ugdymas.....	6
4.5. D. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys. Vidurinis ugdymas.....	6
5. Pasiekimų raida	7
6. Mokymo(si) turinys.....	13
7. Pasiekimų vertinimas	21
8. Pasiekimų lygių požymiai.....	22

1. Dalyko paskirtis

1.1. Muzika yra savita garsinio meno forma. Ją sudaro laike ir erdvėje sąmoningai dėstomi garsai bei jų struktūros, kuriuos kūrėjai, atlikėjai ir klausytojai suvokia kaip muziką. Vidiniu savo turiniu muzika mums atveria turtingą sociokultūrinių prasmų ir vertybių pasaulį. Šios prasmės ir vertybės yra kultūriškai įgyjamos muzikinio ugdymo procese.

1.2. Muzika yra universali žmogiškosios patirties ir kūrybos išraiška, savitas pasaulio pažinimo ir komunikavimo būdas. Ji svarbi kiekvienam asmeniui ir visuomenės nariui: atspindi individualių polinkių, poreikių, interesų įvairovę. Muzika pasižymi sociokultūrinių funkcijų įvairove ir yra būdinga visoms kultūrinėms bendrijoms. Savosios ir kitų kultūrų muzikos pažinimas atveria naujus patirties akiračius, padedančius orientuotis įvairialypiame dabarties ir praeities pasaulyje. Muzikavimas telkia bendruomenę ir yra veiksminga tradicijų, vertybių perdavimo priemonė.

1.3. Muzikavimas, muzikos pažinimas turi ir savaiminę, ir instrumentinę ugdomąją vertę. Jis kuria mokinio savimonę ir stiprina savivertę, ugdo toleranciją, atveria ir plėtoja kultūrinės įvairovės supratimą. Muzikinė veikla mokiniams leidžia patirti muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, skatina pasitikėjimą savimi. Ji ugdo discipliną, didina motyvaciją, gerina emocinę pusiausvyrą. Muzikavimas daro teigiamą poveikį ugdytinių intelektui, jų akademiniam pasiekimams. Mokymasis groti instrumentais lavina smulkiąją motoriką ir aktyvina skirtingas smegenų sritis. Dainavimo praktika lavina mokinių klausą, balsą, išraiškos galimybes. Muzikavimas grupėje, kolektyvinis kūrybinių užduočių sprendimas lavina mokinių socialinius įgūdžius, ugdo empatiją.

1.4. Muzikos dalyko paskirtis – sukurti sąlygas ir galimybes mokiniams patirti muzikavimo džiaugsmą, plėtoti jų muzikinę estetinę patirtį, padėti pažinti kūrybines galias, atverti muzikinį kultūrinį horizontą. Nuoseklus ir sistemingas muzikinis ugdymas vyksta per įvairias muzikinės veiklos rūšis, apimančias muzikavimą, muzikos kūrimą ir muzikos pažinimą bei vertinimą, muzikinės kultūros reiškinių, kontekstų ir sąsajų paiešką. Muzikos simbolių, muzikinės kalbos pažinimas suteikia mokiniams galimybes įvaldyti savitą universalią kalbą, leidžiančią komunikuoti muzikos pasaulyje, prasmingai ir sąmoningai dalyvauti muzikinio gyvenimo įvairovėje.

2. Tikslas ir uždaviniai

2.1. Ugdymo tikslas

Ugdyti kūrybingą, savarankišką ir kritiškai mąstančią, muzikinei kultūrinei patirčiai atvirą ir empatišką asmenybę; puoselėti ugdytinių estetinę patirtį, sukurti sąlygas besimokantiems tapti sąmoningais muzikinės kultūros dalyviais ir kūrėjais; teikti besimokantiems muzikinio raštingumo ir bendrojo kultūrinio išprusimo pagrindus, laiduojančius muzikavimo ir muzikos pažinimo poreikį tolesniame gyvenime. Siekti mokinių kultūrinės brandos, ugdyti jų muzikinį identitetą, estetinės patirties suvokimą skirtingose perspektyvose.

2.2. Pradinio ugdymo uždaviniai

Pradinėje mokykloje siekiama, kad mokiniai:

- puoselėtų savo įgimtą muzikalumą, ugdytųsi muzikavimo, kūrybos ir muzikos supratimo gebėjimus;
- muzikuodami drauge ir po vieną susipažintų su įvairiais vokaliniais ir instrumentiniais garso išgavimo būdais;
- išbandytų įvairias muzikinės raiškos priemones, nagrinėtų muzikinės kalbos savybes, įgytų muzikinio raštingumo pradmenis;
- susipažintų su muzikos reiškiniais, muzikos žanrų ir formų įvairove, mokytųsi juos vertinti;
- muzikos įspūdį ir patyrimą išreikštų įvairiais būdais: plastišku ir raiškiu judesiu, vizualiai (spalva ar linija), žodiniu apibūdinimu;
- dalyvautų klasės ir mokyklos, šeimos ir bendruomenės muzikiniame gyvenime.

2.3. Pagrindinio ugdymo uždaviniai

Siekiama kad mokiniai:

- išgyventų muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, dalyvaudami muzikos kūrimo, atlikimo, suvokimo procesuose, puoselėdami bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus; įveikdami muzikinius iššūkius patirtų savivertės augimą;
- plėtotų savo asmeninę bei kultūrinę tapatybę, sąmoningai ir argumentuotai rinktusi atliekamą bei klausomą muziką;
- per muzikavimo, kūrybos ir muzikos klausymosi praktiką plėtotų savo muzikinę patirtį; mokytusi muzikos kalbos bei ugdytų jos supratimą, pažintų muzikos kūrimo principus ir procedūras, muzikines struktūras ir formas;
- ugdytusi gebėjimą kritiškai vertinti muzikinę kultūrą, atsižvelgdami į meno kūrinių socialinį kultūrinį, istorinį kontekstą; pažintų kūrinių žanrų ir stiliaus bruožus;
- puoselėtų pagarbą savo šalies muzikinės kultūros tradicijoms; plėtotų savo muzikinį kultūrinį horizontą, ugdytusi pagarbą ir empatiškumą kitų kultūrų (subkultūrų) muzikai;
- sąmoningai ir atsakingai dalyvautų klasės ir mokyklos, bendruomenės, šalies muzikiniame gyvenime.

2.4. Vidurinio ugdymo uždaviniai

Siekama, kad mokiniai:

- patirtų muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, dalyvaudami muzikos kūrimo, atlikimo, suvokimo procesuose, plėtodami turimą patirtį ir gebėjimus, atskleisdami asmeninį savitumą ir asmenybės brandą;
- puoselėdami bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus, dalintusi savo kūrybos ir atlikimo rezultatais, muzikinėmis patirtimis;
- formuotusi savo asmeninį bei kultūrinį identitetą, gebėtų argumentuotai rinktis atliekamą bei klausomą ir analizuojamą muziką, reflektuotų estetinę patirtį, plėstų savo muzikinį akiratį;
- plėtotų gebėjimą įsigilinti ir kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, atsižvelgdami į socialinį kultūrinį, istorinį kontekstą;
- puoselėtų pagarbą savo šalies muzikinės kultūros tradicijoms; plėtotų savo muzikinį skonį pažindamas muzikinės kūrybos istorinę raidą ir dabarties reiškinius, savo veikla užtikrindamas kultūrinį tęstinumą;
- pažintų kitų kultūrų bei subkultūrų muziką, ugdytusi pagarbą ir toleranciją;
- sąmoningai ir atsakingai dalyvautų muzikiniame kultūriniame gyvenime.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

3.1. Pažinimo kompetencija

Per muzikos pamokas pažinimo kompetenciją mokiniai ugdomi įgydami muzikos žinių bei gebėjimų, mokydamiesi kritiškai mąstyti ir sprenddami muzikinius kūrybinius iššūkius. Muzikuodami, kurdami muziką ir jos klausydami, mokiniai mokosi įveikti kylančius iššūkius, rasti tinkamus sprendimus. Įveikdami muzikavimo sunkumus ir muzikinės kūrybos iššūkius jie mokosi mokytis. Operuodami muzikos kalbos elementais ir struktūromis jie mokosi suvokti muziką kaip prasmingą neverbalinį garsinį tekstą. Muzikos kūrinio suvokimas – savitas mąstymo būdas: tai kognityvinis iššūkis, reikalaujantis pastangų ir skatinantis savižiną ir saviugdą. Nagrinėdami muzikos reiškinių įvairovę mokiniai įgyja muzikinės kultūros pagrindų.

3.2. Socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

Drauge muzikuodami, diskutuodami, sprenddami kūrybines problemas, mokiniai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti. Euritmiškai judėdami pagal muziką (t. y. judesiais reaguodami į besikeičiančias muzikos savybes), jie ugdomi empatijos gebėjimus, mokosi stebėti ir jausti vienas kitą (ugdomas *aš-ir-kitas* santykio supratimas). Pažintis su kitų kultūrų (subkultūrų) ir stilių muzika mokiniams atveria galimybę pažinti *kitą*, taip ugdyti empatiškumą ir toleranciją. Muzika svarbi ir kaip psichologinės savireguliacijos būdas (diskutuojama apie aktyvinantį ir raminantį muzikos poveikį, nagrinėjami pavyzdžiai). Ypač svarbios muzikuojant patiriamos teigiamos emocijos, savižina, asmenybės ūgtis ir savivertės augimas, patiriami įveikiant mokinio jėgas

atitinkančius muzikinius iššūkius. Su šia kompetencija siejasi ir atskiros dalyko temos (pvz., triukšmo tarša ir akustinė higiena; muzika ir žalingų įpročių prevencija, kt.).

3.3. Kūrybiškumo kompetencija

Muzikinis ugdymas su kūrybiškumu visų pirma siejasi per kūrybines veiklas: komponavimą, improvizavimą, aranžavimą, muzikinės kultūros pažinimą ir interpretavimą. Per muzikos pamokas skatinamas muzikinės raiškos galimybių tyrinėjimas, muzikinė mokinių kūryba bei muzikinės patirties refleksija. Mokiniai kelia probleminius klausimus, mokosi juos kūrybiškai spręsti ieškodami įvairių sprendimo būdų, interpretuodami ir vertindami kuriamą, klausomą ir atliekamą muziką. Muzikuodami, kurdami muziką, ją analizuodami ir vertindami mokiniai plėtoja spontaniškus ir racionalius kūrybinės raiškos ir mąstymo būdus, mokosi juos derinti. Jie generuoja muzikines ir kitas kūrybines idėjas (įprastu būdu ir naudodami IKT galimybes).

3.4. Pilietiškumo kompetencija

Muzikos pamokose pilietiškumo kompetencija ugdoma per atskiras temas, muzikos (atliekamos ir klausomos) repertuarą. Mokiniai mokosi suvokti ir paaiškinti muziką kaip simbolinę galią, telkiančią ir vienijančią bendruomenes ir visuomenę (pvz., protesto muzikos reikšmė, „dainuojančioji revoliucija“, kt.). Mokomasi himnų, kitų svarbią simbolinę reikšmę įgijusių autorinių bei liaudies dainų. Svarbi pažintis ir su Lietuvos tautinių bendrijų muzika (lenkų, baltarusių, rusų, žydų, karaimų), padedanti suvokti pilietinės visuomenės etninę įvairovę. Mokiniai mokosi suprasti ir pagrįsti autorinių bei gretutinių teisių reikšmę, etiško ir legalaus kūrinių ir jų įrašų panaudojimo svarbą. Jie bendruomeniškai ir atsakingai prisideda prie klasės, mokyklos renginių (ypač susijusių su Valstybės šventėmis) organizavimo, juose dalyvauja.

3.5. Kultūrinė kompetencija

Ji apima kultūrinį išprusimą (kultūrinės žinias), kultūrinę raišką (gebėjimus ir įgūdžius) ir kultūrinį sąmoningumą (vertybines nuostatas). Per muzikos pamokas mokiniai mokosi vertinti muziką kaip svarbią savo bendruomenės, tautos ir žmonijos kultūros dalį, ugdomi muzikinės kultūros įvairovės supratimą. Susipažindami su muzikos reiškinių, žanrų, stilių, epochų ir kultūrų (subkultūrų) įvairove jie plečia savo muzikinį kultūrinį akiratį, ugdomi pozityvias nuostatas kitų kultūrų muzikos atžvilgiu, mokosi išvengti kultūrinių stereotipų, ugdomi empatiją. Dainuodami liaudies dainas jie giliau susipažįsta su savo etnine kultūra, nagrinėdami ir atlikdami šiuolaikinę muziką įgyja šiuolaikinės Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikinės kultūros raidos tendencijų supratimą, pagal savo išgales dalyvauja kultūriniame gyvenime.

3.6. Komunikavimo kompetencija

Muzika yra neverbalinė garsinė komunikacija, vykstanti tarp muzikos kūrėjų, atlikėjų ir klausytojų, o muzikos kūriniai – tai prasmę turintys neverbaliniai pranešimai. Pamokoje mokiniai mokosi kurti ir atlikti, klausytis, analizuoti, interpretuoti ir muzikos kūrinius. Klausydamiesi muzikos, muzikuodami ir kurdami muziką, mokiniai komunikuoja ne tik žodiniu, bet ir neverbaliniu būdu (pvz., reaguoja į muziką, perteikia jos įspūdį kūno kalba, judesiu, piešiniu). Jie mokosi suvokti kūrinių kaip prasmingą muzikinį pranešimą ar tekstą, kuris perteikiamas savitomis (iš esmės neverbalinėmis) muzikinės kalbos ir išraiškos priemonėmis. Mokiniai mokosi suvokti ir vertinti muzikos priemonėmis siunčiamus pranešimus, ugdomi medijų raštingumą.

3.7. Skaitmeninė kompetencija

Mokinių skaitmeninės kompetencijos ugdymas apima visas muzikinės veiklos rūšis: muzikos kūrimą, muzikavimą ir muzikos reiškinių bei kultūrinių kontekstų pažinimą. Muzikuodami ir kurdami muziką, mokiniai mokosi valdyti ne tik realius, bet ir virtualius muzikos instrumentus, kitus muzikavimo bei muzikos kūrimo įrankius. Komponuodami muziką, mokiniai mokosi sudaryti algoritmus ir juos sąmoningai taikyti. Pažintis su natų rašymo programomis mokiniams padeda mokytis natų rašto. Mokiniai savo muzikavimo ir kūrybos bandymus ar pavyzdžius skaitmenina, skelbia internetinėje erdvėje, mokosi kibernetinio saugumo principų ir autorinės etikos reikalavimų. Pažindami muzikos reiškinius ir kontekstus, jie mokosi saugiai ieškoti reikiamos

garsinės, tekstinės, vaizdinės informacijos muzikos klausymosi platformose ir socialiniuose tinkluose, kritiškai ją vertinti.

4. Pasiekimų sritys

Pradinio ir pagrindinio ugdymo Muzikos bendrojoje programoje išskiriamos trys esminės pasiekimų sritys: (A) *Muzikavimas (dainavimas, grojimas)*, (B) *Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)*, (C) *Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas*. Šios pasiekimų sritys reprezentuoja tris muzikinės veiklos rūšis: muzikos kūrimą, muzikos atlikimą, muzikos klausymąsi. Sritis viena kitą papildo ir siejasi tarpusavyje.

Vidurinio ugdymo pakopos mokiniai geba kritiškai ir analitiškai mąstyti, yra sukaupe muzikinių žinių, muzikavimo ir muzikos vertinimo patirčių, sudarančių jų muzikinį identitetą. Muzikos, savo estetinės patirties suvokimas, sąsajų su realaus gyvenimo reiškiniais atradimas atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius, istorinius kontekstus yra svarbi mokinių asmenybės brandos dedamoji. Todėl vidurinio ugdymo programoje išskiriama dar viena sritis - muzikos pažinimas ir vertinimas. Vidurinio ugdymo pakopoje muzikos mokymosi pasiekimų konstrukta sudaro: (A) *Muzikavimas (dainavimas, grojimas)*, (B) *Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)*, (C) *Muzikos pažinimas ir vertinimas*; (D) *Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys*.

Kiekvieno koncentro pasiekimai suformuluoti atsižvelgiant į mokinių raidos ir amžiaus tarpsnių ypatumus bei anksčiau įgytą mokymosi patirtį. Pasiekimai siejasi su atitinkamų klasių mokymosi turiniu

4.1. A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)

4.1.1. Pradinis ir pagrindinis ugdymas

Gebėjimas muzikuoti – tai procedūrinė muzikos žinojimo forma. Muzikavimas (drauge ar po vieną) leidžia mokiniams muzikos kūrinius ir muzikavimo procedūras patirti gyvai, „iš vidaus“; Muzikavimas apima dainavimą (vokalinį muzikavimą), grojimą mokykliniais instrumentais (instrumentinį muzikavimą) ar įvairius jų derinius. Muzikavimo srities pasiekimus nusako trys požymiai: atlikimui pasirinktų kūrinių nagrinėjimas, kūrinių pristatymas ir atlikimas bei įsivertinimas, dalyvavimas bendruomenės muzikiniame gyvenime.

A1. Nagrinėja pasirinktą atlikti kūrinį, aptaria ir kuria jo interpretavimą.

A2. Pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą.

A3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.

4.1.2. Vidurinis ugdymas

Remiantis mokinių turima muzikavimo patirtimi, ugdytiniais siūloma rinktis muzikavimo repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, prioritetus, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius. Pasirenkamas repertuaras turėtų atitikti ir vystyti mokinių gebėjimus, atlikimo techniką, sudarant galimybes muzikuoti po vieną ar ansamblyje. Mokiniai kuria ir įgyvendina atliekamo kūrinio interpretacijas, jas pristato, aptaria ir tobulina. Muzikos atlikimo tobulinimas atskleidžia mokinių skonį, stiliaus pojūtį, muzikinio identiteto savitumą. Muzikavimo srities pasiekimus nusako trys požymiai:

A1. Nagrinėja atliekamą kūrinį, kuria savitą interpretaciją.

A2. Atlieka kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą.

A3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.

4.2. B. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)

4.2.1. Pradinis ir pagrindinis ugdymas

Muzikinė kūryba padeda mokiniams gyvai patirti ir suprasti, kaip muzika yra kuriama. Mokiniai susipažįsta su muzikinių idėjų generavimu, atrankos, konstravimo, fiksavimo procedūromis, jas išmėgina praktiškai. Kurdami (improvizuodami, komponuodami ar aranžuodami) jie mokosi operuoti muzikinės kalbos elementais ir struktūromis, pritaiko muzikinės žinias ir įgūdžius. Šios srities pasiekimus nusako trys požymiai: gebėjimas improvizuoti muzikinius darinius, gebėjimas komponuoti taikant muzikinės kalbos elementus nei struktūras, gebėjimas pristatyti bei vertinti savo ar kitų kūrybą.

B1. Improvizuoja muzikinius darinius.

B2. Komponuoja (vienas ar su kitais), taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras.

B3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą.

4.2.2. Vidurinis ugdymas

Mokiniai skatinami improvizuoti balsu ar instrumentais individualiai ir ansamblyje, remiantis individualiais improvizavimo įgūdžiais įgytais ankstesniais mokymosi metais. Užduočių atlikimas turėtų būti individualizuotas, atskleidžiantis individualius mokinių gebėjimus ir įgūdžius, skatinantis pajusti sėkmę ir tobulėti. Improvizuojama naudojant vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, nukreipiant mokinių pastangas tinkama linkme užduočių pagalba. Kūrybinės užduotys turėtų sietis su mokinių improvizacijos procese įgytais įgūdžiais ir gebėjimais. Mokiniai kuria (komponuoja, aranžuoja) individualiai arba bendradarbiaujant; generuoja meninę idėją ir ją įgyvendina įvairiais būdais ir technikomis. Šios srities pasiekimus nusako trys požymiai:

B1. Improvizuoja generuodamas kūrybines idėjas.

B2. Komponuoja/aranžuoja vienas ar su kitais.

B3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą.

4.3. C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas ir vertinimas. Pradinis ir pagrindinis ugdymas.

Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas apima muzikos kūrinių klausymąsi ir jų nagrinėjimą įvairiais aspektais, asmeninio estetinio santykio su muzika suvokimu, kūrinių ir muzikos reiškinių (kūrinių, žanrų ir stilių, kultūrų ir subkultūrų, asmenybių) bei jų kontekstų (sociokultūrinių, istorinių) plėtojimą ir nagrinėjimą, aplinkos muzikinio gyvenimo stebėjimą ir sąsajas su mokinių asmenine patirtimi bei pasirinkimais.

C1. Nagrinėja kūrinių muzikinės kalbos ir formos ypatybes.

C2. Kūrinių meninį įspūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis ir skirtingomis suvokimo perspektyvomis.

C3. Tyrinėja ir apibūdina muzikos reiškinių kontekstus, paskirtį, integracines sąsajas.

C4. Aplinkos muzikinio gyvenimo patyrimą sieja su asmenine patirtimi.

4.4. C. Muzikos pažinimas ir vertinimas. Vidurinis ugdymas.

Muzikos pažinimas ją klausiant, analizuojant ir vertinant papildo muzikavimo ir muzikos kūrybos veiklas asmeninio estetinio santykio su muzika suvokimu. Muzikos pažinimas ir vertinimas leidžia pažinti sukauptas istorijos bėgyje muzikinės kultūros vertybes, kurios yra būtinas kiekvieno asmens kultūros komponentas, išprususio muzikos klausytojo savastis. Muzikos kūrėjo - atlikėjo - klausytojo vaidmenų perpratimas įgalina įgyti visybišką muzikinę patirtį. Muzikos pažinimo srities pasiekimus nusako trys požymiai:

C1. Analizuoja kūrinių muzikinės kalbos ir formos ypatybes.

C2. Reflektuoja estetinę patirtį, ją sieja su kūrinių muzikinėmis savybėmis ir skirtingomis suvokimo perspektyvomis.

C3. Komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę.

4.5. D. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys. Vidurinis ugdymas.

Šios srities pasiekimai apima Lietuvos ir pasaulio muzikinio kultūrinio konteksto pažinimą: muzikos reiškinių bei jų kontekstų (sociokultūrinių, istorinių) nagrinėjimą, savitumų analizę ir tarpusavio ryšių bei jungčių paiešką. Mokiniai skatinami stebėti muzikinį gyvenimą ir ieškoti sąsajų su asmenine patirtimi bei pasirinkimais. Muzikinė kultūra ir jos kontekstai bei jungtys suvokiami ir per mokinių dalyvavimą muzikiniame kultūriniame gyvenime. Muzikinės kultūros ir kontekstų pažinimas atsiskleidžia per tris požymius:

D1. Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis.

D2. Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius.

D3. Dalyvauja muzikiniame – kultūriniame gyvenime ir jį vertina asmeninės patirties kontekste.

5. Pasiekimų raida

5.1. Pradinis ir pagrindinis ugdymas

Pasiekimas	Pasiekimų raida				
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)					
A1. Nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą	A1.3. Aptaria atliekamus kūrinius; parodo elementarų muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmo piešinys, melodijos kontūras) supratimą.	A1.3. Apibūdina atliekamus kūrinius; parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) ir struktūrų supratimą.	A1.3. Nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ir žanrų kūrinius. Paaškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz. ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio sumanymui atskleisti.	A1.3. Nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Paaškina kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ir subkultūrų kūrinių interpretavimą.	A1.3. Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija stilistinės išraiškos priemones, paaškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus.
A2. Pristato ir atlieka kūrinį, įsivertina.	A2.3. Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ritmingai, siekia intonuoti. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų. Paskatintas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus.	A2.3. Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimą taikydami pasiūlytus kriterijus.	A2.3. Pristato ir apibūdina kūrinio atlikimą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, atlieka pritarimo partijas (pvz., ostinato, burdonas ar akordai). Į(si)vertina atlikimo kokybę, taikydami aptartus kriterijus.	A2.3. Pristato atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko tam tikros kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodami grupėje atlieka ritmines ar harmonines pritarimo partijas. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko	A2.3. Pristato atliekamą kūrinį, nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje derinasi prie kitų, atlieka pasirinktą partiją ar pritarimą. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti.

Pasiekimas	Pasiekimų raida				
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės
				susikrutus ir aptartus kriterijus.	
A3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.	A3.3. Atlieka sutartą/pasirinktą vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose.	A3.3. Dalyvauja įvairiuose kultūriniuose renginiuose: atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, stebėtojo ar kt.).	A3.3. Dalyvauja renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko).	A3.3. Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Teikia siūlymų. Atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko). Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.	A3.3. Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ar užduotį. Renginių medžiagą talpina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.
B. Kuria (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja)					
B1. Improvizuoja muzikinius darinius.	B1.3. Eksperimen-tuoja garsais, improvizuoja elementarius muzikinius darinius pagal sąlygą.	B1.3. Improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz. dermę, ritmą). Sukuria nuotaiką pasirinkdamas priemones.	B1.3. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Sukuria nuotaiką naudodamas sutartas priemones.	B1.3. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą ar kt.).	B1.3. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones.

Pasiekimas	Pasiekimų raida				
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės
B2. Komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras.	B2.3. Sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui, užfiksuoja simboliais ar supaprastinta notacija.	B2.3. Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja nesudėtingus kūrinius su aiškia pradžia ir pabaiga, juos užfiksuoja naudodami įprastinę ar simbolinę notaciją.	B2.3. Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinius, juos užfiksuoja įprastine ar simboline notacija.	B2.3. Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Kūrinių užfiksuoja įprastine ar simboliu notacija (pvz. akordų simboliais); įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais.	B2.3. Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko tradicines ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinių užfiksuoja įprastine ar simboliu notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais.
B3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą.	B3.3. Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Įvardija savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinių.	B3.3. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paašškina savo sumanymą. Įvertina kūrybą vadovaudamasis siūlomais kriterijais.	B3.3. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Apibūdina sumanymą, pagrindžia pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą vadovaudamasis sutartais kriterijais.	B3.3. Kūrybos rezultatus pristato pasirinktu būdu pritaikydamas situacijai (koncertui, spektakliui, projektui, kt.). Paašškina sumanymą, panaudotų priemonių tikslumą, originalumą. Įvertina kūrybą vadovaudamasis pasirinktais kriterijais, įvardija vertinimo argumentus.	B3.3. Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į konteksto ir aplinkybių teikiamas galimybes. Paašškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą perteikti sumanymą, išreikšti įvairovę ar savitumą. Pagal sutartus kriterijus įvertina kūrybą, pagrindžia jos aktualumą ir vertingumą.
C. Tyrinėja ir aptaria muzikos reiškinius ir kultūros kontekstus					
C1. Nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos	C1.3. Savais žodžiais nusako arba judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikinės	C1.3. Savais žodžiais ir sąvokomis nusako klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir	C1.3. Nusako įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos (pvz., melodika, ritmika, harmonija)	C1.3. Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria žanrui,	C1.3. Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria

Pasiekimas	Pasiekimų raida				
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės
ir formos ypatybės.	savybes (pvz.: melodijos kryptį, ritmo pobūdį, dinamikos ar tempo kontrastus).	struktūros savybes (pvz., dermę; metrą, formą). Pasirinktu būdu (pvz., judesiu, piešiniu, žodžiu) perteikia muzikos pobūdį, dinamikos ir tempo pokyčius.	panašumus ir skirtumus. Padedamas paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės siejasi su kūrinio žanru.	kultūrai (subkultūrai). Paaškina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės naudojami tam tikros kultūros ar subkultūros muzikoje.	konkrečiam stiliui ar kultūrai. Nagrinėja ir palygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės atsiskleidžia įvairių stilių ir kultūrų muzikoje.
C2. Kūrinio meninį išpūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis ir skirtingomis suvokimo perspektyvomis.	C2.3. Dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Nusako muzikos kūrinio keliamą išpūdį, įvardija nuotaiką.	C2.3. Padedamas apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinį bruožus. Patirtą išpūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis.	C2.3. Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinų savybes. Kūrinio meninį išpūdį sieja su žanru būdingomis muzikinėmis savybėmis.	C2.3. Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptaria išpūdį iš skirtingų perspektyvų.	C2.3. Analizuoja įvairių žanrų, stilių, kultūrų muzikos kūrinų savybes ir meninį išpūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus.
C3. Tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integracines sąsajas.	C3.3. Padedamas nusako muzikos kūrinio paskirtį ar kontekstą, išvelgia ryšius su kitomis sritimis (pvz. tautosaka, šokis ir kt.).	C3.3. Nusako ir aptaria muzikos kūrinio paskirtį ar kontekstą nurodo sąsajas su kitomis sritimis (pvz. kitais menais, mokomaisiais dalykais ir t.t.).	C3.3. Aptaria skirtingus muzikos reiškinius, jų paskirtį ir kontekstus. Atranda apibūdina ryšius su kitais menais ir kitomis sritimis.	C3.3. Iš skirtingų perspektyvų palygina savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius. Pasitelkia kitų menų ir mokymosi patirtį.	C3.3. Iš skirtingų perspektyvų nagrinėja savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, jų kontekstus ir funkcijas. Pasitelkia mokymosi patirtį savo nuomonei pagrįsti.

Pasiekimas	Pasiekimų raida				
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės
C4. Aplinkos muzikinio gyvenimo patyrimą sieja su asmenine patirtimi.	C4.3. Dalinasi įspūdžiais apie aplinkos muzikinį gyvenimą. Nusako savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką.	C4.3. Pastebi ir nusako svarbius savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius. Apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius.	C4.3. Įvardija ir apibūdina aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamiesi mokytojo siūlomais kriterijais. Įvardija ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius.	C4.3. Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius.	C4.3. Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį.

5.2. Vidurinis ugdymas

Pasiekimas	Pasiekimų raida	
	11–12 ir III–IV gimnazijos klasės	
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)		
A1. Nagrinėja atliekamą kūrinį, kuria savitą interpretaciją	Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siejant jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais.	
A2. Atlieka kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą.	Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir/ar partiją kūrinyje. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę/instrumentinę laisvę, taiko išraiškos priemones. Atlieka kūrinį įtaigiai, emocionaliai. Įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais.	

Pasiekimas	Pasiekimų raida
	11–12 ir III–IV gimnazijos klasės
A3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.	Dalyvauja formaliuose ir/ar neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas/kūrėjas, atskleidamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klases, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą talpina virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.
B. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja)	
B1. Generuoja kūrybines idėjas, improvizuoja.	Improvizuoja plėtodamas muzikavimo įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas.
B2. Komponuoja / aranžuoja (vienas ar su kitais), taikydamas muzikos kalbą.	Realizuoja ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikinės kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus.
B3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą.	Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą.
C. Muzikos pažinimas ir vertinimas	
C1. Analizuoja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes.	Pasitelkęs muzikos kalbos žinias tyrinėja ir nusako klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją.
C2. Reflektuoja estetinę patirtį, ją sieja su kūrinio muzikinėmis savybėmis ir skirtingomis suvokimo perspektyvomis.	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmines išvalgas.
C3. Komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę.	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, didžiųjų kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą.
D. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys	
D1. Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis.	Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra.
D2. Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius.	Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius - juos atpažįsta, lygina ir vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją.
D3. Dalyvauja muzikiniame – kultūriniame gyvenime ir jį vertina asmeninės patirties kontekste.	Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais.

6. Mokymo(si) turinys

6.1. Mokymo(si) turinys. 1-2 klasės

Puoselėjamas įgimtas vaikų muzikalumas, lavinami ikimokykliniame amžiuje įgyti muzikinės raiškos gebėjimai. Vyrauja aktyvi muzikinė veikla. Dainuodami drauge ir po vieną, vaikai mokosi derinti savo balsą prie kitų, skirti dainuojamąjį ir šnekamąjį balsą. Jie ugdomi elementarius instrumentinio muzikavimo, saugaus elgesio su instrumentais įgūdžius: mokosi groti melodiniais, ritminiais instrumentais, kūno perkusijos priemonėmis. Vaikai mokosi fiksuoti muzikos idėjas (piešiniu ar tinkamomis muzikos programėlėmis), susipažįsta su natų rašto pradmenimis ir elementais (simbolinė ar supaprastinta natų rašyba). Aktyviai muzikuodami, žaisdami muzikinius žaidimus ir klausydamiesi muzikos, vaikai susipažįsta su muzikos elementais ir muzikos kalbos savybėmis. Jie mokosi saugiai judėti pagal muziką, stebėti ir jausti vieni kitus, reaguoti į klasės draugų judesius. Klausydamiesi muzikos pavydžių, jie įgyja žinių apie muzikos kultūrą, mokosi muzikos įspūdį nusakyti žodžiu, perteikti judesiu ar piešiniu.

6.1.1. Muzikavimo praktika ir siūlomas repertuaras:

6.1.1.1. Smulkioji tautosaka (paukščių ir gamtos garsų mėgdžiojimai, skaičiuotės ir greitakalbės, patarlės ir mįslės).

6.1.1.2. Lietuvių liaudies dainos: vaikų (žaidinimai, lopšinės, gyvūnijos apdainavimas), piemenų, kalendorinės, rateliai ir muzikiniai žaidimai, pasakų dainuojamieji intarpai.

6.1.1.3. Kitų Europos tautų (pvz., latvių, lenkų, estų) ar tolimesnių kultūrų (pvz., Afrika, Okeanija, Indija) dainų, žaidimų pavyzdžiai.

6.1.1.4. Autorinės įvairaus pobūdžio dainos (pasirinktina).

6.1.1.5. Paprasti ritmo dariniai kūno perkusija ar mušamaisiais instrumentais (kartojimas iš klausos, atpažinimas iš natų, improvizavimas).

6.1.1.6. Grojimo pradmenys pasirinktu melodiniu instrumentu – iš klausos ar iš natų: 2–3 gaidų motyvai ir melodijos (1 kl.), trumpos 4–6 gaidų melodijos (2 kl.).

6.1.2. Muzikinės kalbos elementai ir struktūros; kūrybos pradmenys:

6.1.2.1. Ilgi ir trumpi garsai; pulsas ir ritmo piešinys; dariniai su ketvirtinėmis ir aštuntinėmis natomis, pauzėmis, pusine nata (žaidimai, improvizavimas, kūryba).

6.1.2.2. Pažintis su 2–4 gaidų junginiais (pvz., 1 kl. – *sol-mi, re-mi-sol*; 2 kl. – *fa-mi-re-do*): mėgdžiojimas iš klausos, solfedžiavimas pagal rankų ženklus; natų skaitymo elementai (naudojant supaprastintą natų rašybą ar simbolius).

6.1.2.3. Metro samprata: dvejiniai (pvz., 2/4; 4/4) ir trejiniai (pvz., 3/8; 3/4) metrai; dirigavimo pradmenys (2-jų ir 3-jų dalių metro schemas).

6.1.2.4. Dinamikos ir tempo kontrastai bei pokyčiai (garsiai – tyliai, lėtai – greitai).

6.1.2.5. Kūrybinės užduotys su paprasčiausiais ritmais (pvz., ritmo dėlionės); ir melodinėmis struktūromis (pvz., melodinė simetrija, melodijos pritaikymas patarlei).

6.1.2.6. Paprasti melodinės kombinatorikos atvejai (pvz., žaidimai, dėlionės, įvairūs dariniai iš 3-jų skirtingų gaidų, klausimo-atsakymo motyvų simetrija).

6.1.3. Muzikinės kultūros kontekstų pažinimas:

6.1.3.1. Gamtos ir žmogaus garsai. Muzikiniai ir nemuzikiniai garsai. Tyla ir triukšmas.

6.1.3.2. Lietuvių liaudies dainos. Lietuvių liaudies instrumentai (pvz., kanklės, skudučiai, lamzdelis, birbynė, skrabalai);

6.1.3.3. Muzikos instrumentų rūšys (styginiai, pučiamieji, mušamieji, klavišiniai).

6.1.3.4. Mus supanti muzika (liaudies, klasikinės, bažnytinės, populiariosios muzikos pavyzdžiai). Muzikos žanrai (daina, šokis, maršas).

6.1.3.5. Dainininkai ir muzikos instrumentai; solo ir choras, ansamblis ir orkestras, dirigentas.

6.1.3.6. Kitų tautų, kultūrų muzikos pavyzdžiai; būdingi kitų kultūrų muzikos instrumentai.

6.2. Mokymo(si) turinys. 3–4 klasės

Toliau plėtojama muzikavimo ir muzikinės kūrybos patirtis. Atsižvelgiant į išlavėjusias balso galimybes, vaikai skatinami rinktis skirtingo pobūdžio dainas, įvairesnį ir sudėtingesnį repertuarą. Ugdomi pradiniai ansamblinio muzikavimo įgūdžiai (dviem pulkais, pritarimas burdonu, sutartinės, kanonai). Melodiniu instrumentu (pvz., dėdele, klaviatūra) mokomasi groti nedidelės apimties melodijas. Ritmo instrumentai ir kūno perkusijos priemonės naudojami kaip pritarimas dainoms. Drauge kurdami bei atlikdami įvairią muziką, mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti. Kurdami (improvizuodami, komponuodami, aranžuodami), atlikdami kitas užduotis, jie mokosi sąmoningai operuoti muzikinės kalbos elementais ir struktūromis (melodiniais ir ritmo dariniais, forma ir išraiška). Klausydami muzikos pavyzdžių, juos nagrinėdami, mokiniai susipažįsta su klasikinės ir liaudies muzikos žanrų, formų įvairove, instrumentais; lietuvių ir kitų tautų, kultūrų muzika ir instrumentais (juos lygina); šiuolaikinės muzikinės kultūros reiškiniais.

6.2.1. Muzikavimo praktika ir siūlomas repertuaras:

6.2.1.1. Kalendorinis švenčių ciklas (kalendorinės dainos; rateliai ir šokiai); liaudies dainų žanrinė įvairovė (vaikų, apie gamtą, dainuojamosios pasakos, sutartinės, šeimos kt.).

6.2.1.2. Lietuvos tautų (pvz., lenkų, karaimų), Europos ir kitų kultūrų (pvz., japonų, turkų) dainų pavyzdžiai; įvairių žanrų autorinės dainos.

6.2.1.3. Daugiabalsio dainavimo pradmenys (burdonas, kanonas; sutartinė).

6.2.1.4. Pritarimas dainai: kūno perkusija ar ritminiais instrumentais; naudojant ostinato, burdoną ar akordus (pvz., Orfo instrumentais, ukulėle, virtualia klaviatūra).

6.2.1.5. Nesudėtingų melodijų atlikimas (dėdele, klaviatūra, ksilofonu); ansamblinio muzikavimo pradmenys (burdonas, ostinato, sutartinė ar kanonas).

6.2.2. Muzikinės kalbos elementai ir struktūros; kūrybos pradmenys:

6.2.2.1. Pažįsta natą su tašku (3 kl.), šešioliktines, triolę, punktyrinį ritmą (4 kl.); ritmo piramidę nuo sveikosios ligi šešioliktinių, pauzes (skaitymas, improvizavimas, kūryba).

6.2.2.2. Melodijos kryptis (kylanti, krintanti, šuolis); 4–6 gaidų melodiniai dariniai, trumpos melodijos iki oktavos (mėdžiojimas, solfedžiavimas iš klausos ar iš natų, kūryba); pažintis su alteracijos ženklais (diezas, bemolis, bekaras).

6.2.2.3. Pažįsta gamą ir muzikinius intervalus, mažorą ir minorą, trigarsį (pažintis ir grojimas: pvz., ukulėle, klaviatūra, kanklėmis) ir jų paprastus junginius (pvz., F-C ar G7-C).

6.2.2.4. 2-jų dalių (AB) ir 3-jų dalių (ABA) forma, rondo (ABACA), variacijos (išgirsti, nupiešti, sukurti, pavaizduoti judesiais).

6.2.2.5. Muzikos dinamika (*f*, *ff*, *p*, *pp*, *mf*, *crescendo*, *diminuendo*); muzikos tempai ir metronomas.

6.2.3. Muzikinės kultūros kontekstų pažinimas:

6.2.3.1. Kalendorinis metų ratas ir muzika (kompozitorių kūriniai metų laikų tematika, kalendorinės liaudies dainos, rateliai ir žaidimai).

6.2.3.2. Lietuvių liaudies ir jiems giminingi kitų tautų, kultūrų muzikos instrumentai (pvz., kanklės ir japonų koto; ragai ir pasaulio trimitai; lietuvių ir pasaulio skudučiai).

6.2.3.3. Orkestrų rūšys (liaudies, pučiamųjų, styginių); simfoninis orkestras ir jo instrumentų grupės (styginiai, pučiamieji, mušamieji).

6.2.3.4. Chorų rūšys (vyrų, moterų, mišrus) ir balsai (sopranai, altai, tenorai, bosai).

6.2.3.5. Atlikėjų sudėtis (solo, duetas, tercetas, kvartetas).

6.2.3.6. Populiariosios muzikos rūšių įvairovė (džiazas, rokas, elektronika).

6.3. Mokymo(si) turinys. 5–6 klasės

Mokiniai skatinami įvairiomis formomis muzikuoti (visa klase, grupelėmis ir solo; dainuoti *a cappella* ir su pritarimu), išmėginti grojimą melodiniais (išilginė fleita, virtuali klaviatūra), ritminiais,

harmoniniais instrumentais (pasirinktinai: ukulelė, virtuali klaviatūra, Orfo instrumentai, kanklės, gitara). Siekiama ugdyti mokinių kūrybiškumą, artistiškumą. Klausymosi ir muzikavimo repertuaras padeda plėsti mokinių muzikinį kultūrinį horizontą: įtraukiami įvairių stilių, skirtingų žanrų ir kultūrų muzikos pavyzdžiai. Muzikuojant, kuriant, klausantis muzikos ir ją analizuojant, plėtojama mokinių muzikinės kalbos patirtis, turtinamas muzikinės kalbos žodynas, muzikos elementų ir struktūrų supratimas, apibendrinamos ir susistemintos pradinėje mokykloje įgytos žinios. Per muzikinės kalbos elementų, struktūrų ir procesų pažinimą siekiama glaudesnių sąsajų su matematika ir lietuvių kalba (pvz., motyvas, frazė, sakinytis; melodijos, ritmo simetrija; kombinatorika). Turtėjanti mokinių muzikinės kalbos patirtis, situatyviai naudojami ir aktualizuojami ritmavimo bei solfedžiavimo įgūdžiai, natų skaitymo pradmenys svarbūs tolesniems ugdymo koncentrams.

6.3.1. Muzikavimo praktika ir repertuaras:

- 6.3.1.1. Lietuvių liaudies dainos (įv. žanrų), sutartinės; smulkioji tautosaka (ritmavimui ir kūrybai); instrumentinės muzikos pavyzdžiai (pvz., skudučiams).
- 6.3.1.2. Kitų tautų ir kultūrų dainų pavyzdžiai (pvz., latvių, lenkų, žydų, kt. Europos tautų, kitų žemynų dainos).
- 6.3.1.3. Įvairių žanrų populiarios muzikos pavyzdžiai (pvz., kantri, bliuzo, rokontrolo, autorinės dainos ir kt.).
- 6.3.1.4. Populiarios klasikos pavyzdžiai ar ištraukos; nesudėtingi ansambliai (pvz., mokyklinės aranžuotės).

6.3.2. Muzikinės kalbos elementai ir struktūros; kūrybos praktika:

- 6.3.2.1. Dermė ir melodija (mažoras, minoras, pentatonika, kt.); gamos laipsniai ir intervalai; alteracijos ženklai (diezas, bemolis).
- 6.3.2.2. Melodija ir pritarimas; muzikinių faktūrų tipai (vienbalsumas, daugiabalsumas, harmoninis pritarimas).
- 6.3.2.3. Ritmo piešinys ir metras (paprastieji, mišrieji); pažintis su įvairių žanrų ir kultūrų ritmais (pvz., valsas, tango, rumba, bulgarų, arabų).
- 6.3.2.4. Muzikinės struktūros: pvz.: klausimas-atsakymas; motyvas, frazė, sakinytis (sąsajos su lietuvių kalba); paprastos muzikinės formos (periodas, 2-jų ir 3-jų dalių rondo, variacijos).
- 6.3.2.5. Pažintis su klaviatūra ar ukulele (paprasti akordai, pvz., C, F, G).
Kūrybinės užduotys su melodijos ar ritmo konstravimu, simetrija, kombinatorika, ritmo stambinimu ar smulkinimu (sąsajos su matematika).

6.3.3. Muzikinės kultūros žinios ir kontekstai:

- 6.3.3.1. Muzikos rūšys ir funkcijos (pvz. liaudies, apeiginė, populiarioji, akademinė, kinofilmų, taikomoji ir kt.).
- 6.3.2.5. Lietuvių ir kt. Lietuvos tautų (pvz., lenkų, žydų, karaimų) muzika; liaudies muzikos atspindžiai kompozitorių kūryboje (pvz., M. K. Čiurlionio, J. Gruožio, J. Juzeliūno ar kt.).
- 6.3.2.5. Kalendorinis metų ratas: šventės ir dainos; sutartinių žanrai ir atlikimo būdai, kt.
- 6.3.2.5. Muzika ir gamta; programinė (pvz., M. K. Čiurlionis, N. Korsakovas, K. Debussy) ir absoliučioji (pvz., J. Haydnas, J. S. Bachas) muzika.
- 6.3.2.5. Vakarų klasikinės muzikos formos (pjesė, rondo, variacijos).
- 6.3.2.5. Europos ir pasaulio šokiai (pvz., ispanų flamenco, airių stepas, Brazilijos samba, Indijos klasikinis).
- 6.3.2.5. Instrumentų rūšys ir klasifikavimas (styginiai, aerofonai, saviskambiai, membraniniai, elektroakustiniai ir elektroniniai; lietuvių tradiciniai instrumentai); Europos tautų muzika ir instrumentai (pvz., airių arfa, škotų dūdmaišis, suomių kantele, rusų balalaika).

6.3.2.5. Europos ir pasaulio orkestrai (pvz., kamerinis, simfoninis, džiazo bigbendas, Indonezijos gamelanas, Tobago ir Trinidado plieno būgnų).

6.3.2.5. Sceninės muzikos žanrai (opera, baletas); operos dainininkų balsai; kitų kultūrų muzikinis teatras (pvz., kinų opera Kun Qu, indų Kathakali).

6.3.2.5. Mano muzika (pasirinktinai: mano ausinukas; muzika ir sportas; mano telefono melodija).

6.4. Mokymo(si) turinys. 7–8 klasės

Šiame konkurse daugiausia dėmeso skiriama paauglių muzikinės tapatybės paieškoms. Skatinamas populiariosios muzikos žanrų ir pasaulio muzikinių kultūrų įvairovės pažinimas. Muzikavimo repertuaras sudaromas taip, kad apimtų pramoginės ir populiariosios muzikos žanrų ir stilių įvairovę (ryškius ir meniškai vertingus skirtingų žanrų pavyzdžius) taip parodant įvairesnes ir platesnes kūrybinių pasirinkimo galimybes. Akcentuoti vertybiniai pasirinkimo aspektai, muzikos svarba konstruojant savąją kultūrinę tapatybę, įtaka kasdienio gyvenimo kokybei. Mokiniai susipažįsta su populiariosios, džiazo, roko, elektroninės muzikos stilių įvairove, šios muzikos socialiniais kontekstais. Skatinama gilesnė pažintis ir su kitų tautų, kultūrų (subkultūrų), kitų žemynų muzika, pabrėžiamos sąsajos su geografija. Skatinamas susidomėjimas kitokia, nei moksleivis mėgsta, muzika, ugdoma pagarba kultūrų ir vertybių įvairovei, empatiškumas. Mokomasi šią muziką pažinti, nagrinėti ir lyginti kūrybinius, vertinti remiantis argumentuotais kriterijais. Muzikavimo ir kūrybos praktika siejama su nagrinėjamų kultūrų muzikos pavyzdžiais ir stiliais. Plėtojamas muzikinės kalbos įvairovės ir stilistinio savitumo, muzikos socialinių funkcijų įvairovės supratimas.

6.4.1. Muzikavimo praktika ir repertuaras:

6.4.1.1. Įvairių tautų ir kultūrų, kitų žemynų muzikos pavyzdžiai (pvz., Afrikos, Lotynų Amerikos, Azijos, Okeanijos), jų gretinimas su lietuvių muzika.

6.4.1.2. Senosios muzikos pavyzdžiai, tinkami muzikuoti (pvz., Antika – Sapho himnas Afroditei; viduramžiai – Guido Areco *Ut queant laxis*, ankstyvojo daugiabalsumo pavyzdžiai, kt.).

6.4.1.3. Populiariosios muzikos žanrų pavyzdžiai (bliuzas, rokenrolas, folkrokas, regis, hiphopas), t. p. lietuvių autorių (pvz., T. Makačinas, V. Kerngis).

6.4.1.4. Instrumentinės muzikos pavyzdžiai ir nesudėtingi instrumentiniai ansambliai.

6.4.1.5. Pritarimas dainai, pasirenkant ir pritaikant atlikimo būdus (pvz., ostinato ir burdonas, būdinga akordų seka, antrasis balsas).

6.4.2. Muzikinės kalbos elementai ir struktūros; kūrybos praktika:

6.4.2.1. Pasaulio dermių įvairovė (pvz., pentatonika, bliuzo dermė, kt.).

6.4.2.2. Pasaulio ritmų įvairovė (pvz., Afrikos, Lotynų Amerikos, arabų ritmai, džiazo sinkopės ir svingas; paprastieji ir mišrieji metrai).

6.4.2.3. Pažintis su roko ir džiazo harmonijos ypatumais (būdingos akordų sekos; pažintis su septakordu, nonakordu).

6.4.2.4. Muzikos komponavimo principai (kartojimas, kontrastas, varijavimas, plėtojimas); dainos forma (AABA), bliuzo forma (12-os taktų).

6.4.2.5. Kompiuterinės muzikos komponavimo, miksavimo, redagavimo priemonės (virtuali klaviatūra, programėlės, mėgėjiškos programos).

6.4.3. Muzikinės kultūros žinios ir kontekstai:

6.4.3.1. Žemynų muzika: pasaulio kultūrų muzikos bruožai (derinant su geografijos programa): Okeanija, Afrika, Azija, Lotynų Amerika, Šiaurės Amerika.

6.4.3.2. Kitų kultūrų muzikos instrumentai, jų giminystė (pvz., Europos liutnė ir arabų ūdas, kinų pipa, japonų biva).

6.4.3.3. Antikinio pasaulio muzika (derinant su istorijos 7-os klasės programa): pvz.: mūzos; Orfėjas; gitara, lyra, aula; Pitagoras ir muzikos intervalai; hegzametras, poetinės pėdos ir ritmika; teatras ir choras.

6.4.3.4. Viduramžių muzika (derinant su istorijos 8-os klasės programa): pvz., grigališkasis choralas ir vienbalsumas; natų rašto pradžia; ankstyvasis daugiabalsumas (organumas); riterių muzika.

6.4.3.5. Populiarios muzikos stiliai ir sociokultūriniai kontekstai (ritmenbliuzas ir rokenrolas; fankas ir soulas, regis ir hiphopas); protesto muzika ir asmenybės (pvz., Miriam Makeba, Bob Marley, Peter Gabriel).

6.4.3.6. Džiazo muzikos ypatumai (svingavimas, harmonija, improvizacija) ir stiliai: pvz., klasikinis, bibopas, „vėsusis“, laisvasis.

6.4.3.7. Disko ir elektroninė šokių muzika (įv. stiliai); elektroniniai instrumentai ir kūrimo priemonės (DJ, ritmo mašinos, semplavimas ir garso kilpos).

6.4.3.9. Operetė, miuziklas, roko opera; lietuvių miuziklas ir roko opera (pvz., G. Kuprevičius, V. Ganelinas, K. Antanėlis).

6.4.3.10. Lietuvių folkloro atspindžiai šiuolaikinėje džiazo, roko, elektroninėje muzikoje (pvz., V. Povilionienė ir P. Vyšniauskas, Aталyja, Žalvarinis).

6.4.3.11. Muzika, žalingi įpročiai ir priklausomybės („27 klubas“). Triukšmas ir sveikata; garsinės ekologijos, akustinės higienos pagrindai.

6.5. Mokymo(si) turinys. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės

Siekama ugdyti nuodugnesnį muzikos stilių supratimą, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą ir klausomos muzikos nagrinėjimą. Mokomasi atlikti įvairesnės sudėties skirtingų stilių ir žanrų vokalinę ir instrumentinę muziką; skatinama muzikuoti grupelėmis, dainuoti dviem ar daugiau balsų; mokomasi akomponuoti (pritarti burdonu, ostinato ar akordais). Mokiniai skatinami kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti) pagal nagrinėjamos muzikos pavyzdį ar ruošinį (kompoziciniai eskizai, aranžuotės, instrumentiniai pritarimai dainoms); mokomasi pasirinkti komponavimo būdus, strategijas ar technikas, siekiama atskleisti pasirinkto žanro supratimą, demonstruoti muzikinio stiliaus nuovoką. Klausantis muzikos pavyzdžių, juos nagrinėjant, siekiama ugdyti muzikos istorinio, kultūrinio ir socialinio konteksto supratimą. Aptariama muzikos socialinių ir kultūrinių funkcijų įvairovė (nagrinėjami būdingi pavyzdžiai), analizuojamos sąsajos bei analogijos su kitais menais, literatūra. Ieškoma glaudesnių prasminių muzikos ryšių su asmeniniu mokinių gyvenimu. Nagrinėjant istorinių stilistinių epochų muzikos pavyzdžius, gilinamas istorinio konteksto supratimas, pabrėžiamas ryšys su istorija. Išryškinamos istorinių muzikos stilių sąsajos su kultūros istorijos epochomis.

6.5.1. Muzikavimo ir kūrybos praktika, repertuaras:

6.5.1.1. Lietuvių liaudies, kitų Europos ir pasaulio tautų liaudies dainos.

6.5.1.2. Populiariosios muzikos žanrų pavyzdžiai; autorinės dainos;

6.5.1.3. Adaptuoti klasikinių kūrinių fragmentai; populiariosios klasikos pavyzdžiai;

6.5.1.4. Instrumentinės muzikos ir ansamblių pavyzdžiai;

6.5.2. Muzikinės kalbos elementai ir struktūros; kūrybos praktika:

6.5.2.1. Pritarimas autorinei dainai (ritmo instrumentais, ukulele ar gitara, klaviatūra, kt.; būdingos akordų sekos: pvz., Dm-G7-C);

6.5.2.2. Autorinės dainos kūryba (bendradarbiaujant nedidelėmis grupėmis) – remiantis muzikos kalbos supratimu ir siekiant stiliaus išraiškos.

6.5.2.3. Pažintis su modernios ir postmodernios muzikos komponavimo būdais ir technikomis (pvz., kombinatorika ir serija; sonoristika; intuityvi kompozicija, minimalistinė repeticija).

6.5.3. Muzikinės kultūros žinios ir kontekstai:

6.5.3.1. Muzika mūsų gyvenime: socialinių funkcijų įvairovė (pasigėrėjimas ir pramoga, apeiga ir reprezentacija, meilė ir gedulas, kt.)

6.5.3.2. Mano muzikinis grojaraštis. Muzika ir psichologinė savireguliacija (pvz.: muzika ir meditacija; muzika vietoje kavos; muzika ir judesys).

6.5.3.3. Lietuvių muzikinio folkloro žanrinė ir funkcinė įvairovė; regionų ypatumai (Dzūkija, Aukštaitija, Suvalkija, Žemaitija, Mažoji Lietuva). Folkloro atspindžiai XX a. muzikoje (pvz., J. Juzeliūnas, I. Stravinskis, B. Bartokas).

6.5.3.4. Lietuvių nacionalinė muzika. Nacionalinė opera. Lietuvių kompozitorių portretai.

6.5.3.5. Moterys kompozitorės (pvz., Sapfo, Hildegarda von Bingen, Mira Bai, G. Baciewicz); lietuvių moterys kompozitorės (pvz., K. Brunzaitė, O. Narbutaitė, R. Šerkšnytė).

6.5.3.6. Vakarų muzikos istorijos eskizai (laiko juosta); istoriniai tarpsniai, stiliai (vid. amžiai, Renesansas, Barokas, Klasicizmas, Romantizmas); ryškiausios asmenybės.

6.5.3.7. Šiuolaikinė populiarioji ir elektroninė muzika; alternatyvioji muzika (pvz., *ambient*, *indie rock*, *free jazz*).

6.5.3.8. Klasikos kūrinių šiuolaikinės transkripcijos (pvz., A. Vivaldi ar J. S. Bacho kūriniai, atliekami elektrinėmis gitaromis, sintezatoriumi).

6.5.3.9. Kino filmų muzika (pvz., lietuviškas filmas, amerikiečių Holivudas, indų Bolivudas, kt.), teatro muzika.

6.5.3.10. Muzika ir kiti menai; meninė akcija (performansas), hepeningas, muzikinis teatras.

6.6. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė

Vidurinio ugdymo programoje gilinami mokinių gebėjimai turimos muzikinės patirties pagrindu, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą, klausomos muzikos ir muzikinės kultūros reiškinių analizavimą. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, interesus ir gebėjimus. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuojama po vieną ir grupėmis, vienu ir/ar keliais balsais; praktikuojami įvairūs muzikiniai vaidmenys: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Atsižvelgiant į mokinių galimybes ugdymo turinys diferencijuojamas, individualizuojamas.

Plėtojami mokinių gebėjimai kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti), generuoti muzikines idėjas, ieškoti kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, atskleidžiant savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, suvokiant kūrybos estetinę vertę. Ugdomi mokinių dalijimosi kūrybiniais pasiekimais gebėjimai.

Analizuojant muziką, plėtojami gebėjimai įsigilinti ir kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, estetinį suvokimą, atsižvelgiant į socialinį, kultūrinį, istorinį kontekstą; siekiama ugdyti gebėjimą tyrinėti įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, įvertinant jos atliekamas funkcijas, poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi. Rengiami ir įgyvendinami muzikiniai / kultūriniai / tarpdalykiniai projektai.

Nagrinėjant muzikinių kultūrų kontekstus ir jų jungtis, mokiniai vertina Lietuvos muzikinio gyvenimo raidą ir jos aplinkybes, lygina su pasaulio tautų muzikinėmis tradicijomis, aptaria santykį su Europos ir pasaulio muzikine kūryba. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis.

6.6.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)

6.6.1.1. Lietuvių liaudies, kitų Europos tautų liaudies dainos ir instrumentinė muzika

6.6.1.2. Klasikinių ir šiuolaikinių instrumentinių ir vokalių kūrinių ar jų fragmentų, atitinkančių ir vystančių mokinių gebėjimus, atlikimas, muzikuojant po vieną ar ansamblyje;

6.6.1.3. Mokinių polinkius atitinkantys populiariosios muzikos kūriniai;

6.6.1.4. Atliekamo kūrinių interpretacijos kūrimas, aptarimas ir įgyvendinimas.

6.6.2. Muzikos kūryba

6.6.2.1. Improvizacija balsu ar instrumentais individualiai ir ansamblyje, naudojant vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, atskleidžianti mokinių įgūdžius ir gebėjimus.

6.6.2.2. Kūryba (komponavimas, aranžavimas) individualiai arba bendradarbiaujant; generuojant meninę idėją ir ją įgyvendinant įvairiais būdais ir technikomis, atskleidžiant mokinių įgūdžius ir gebėjimus;

6.6.2.3. Kūrybos fiksavimas (įrašant / užrašant / skaitmeninant) ir jos pristatymas bei vertinimas.

6.6.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas

6.6.3.1. Estetinės patirties požymiai; grožio sampratos raida ir muzikos charakteringumas;

6.6.3.2. Žymiausi XX – XXI amžiaus muzikos kūrėjai ir jų kūryba kultūrinuose, socialiniuose ir istoriniuose kontekstuose; muzikos kūrėjo vaidmenys anksčiau ir dabar; muzikos pažinimas ir vertinimas šiuolaikiniame pasaulyje.

6.6.3.3. Asmeninė analizuojamo muzikos kūrinio interpretacija ir prasmų paieška siejant su muzikos išraiškos priemonėmis ir kontekstais bei komunikavimas skirtingais būdais - recenzija, blogas, socialiniai tinklai ir kt.

6.6.3.4. Kino filmų, spektaklių, kompiuterinių žaidimų muzika.

6.6.3.5. Šiuolaikinė populiarioji, elektroninė, alternatyvioji ir subkultūrų muzika.

6.6.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys 11 klasė

6.6.4.1. Muzika mūsų gyvenime: paskirtis ir funkcijų įvairovė.

6.6.4.2. Lietuvių etninė muzikinė kultūra (regionų muzika, muzikos žanrai, instrumentai ir kt.); jos paskirtis, tradicijų tąsa anksčiau ir dabar.

6.6.4.3. Lietuvių profesionalioji muzika. Ištakos ir raida istoriniame kontekste, stilistinė įvairovė.

6.6.4.4. Europos muzikinių kultūrų pažinimas, lyginimas ir vertinimas santykyje su Lietuvos kultūra.

6.6.4.5. Muzika ir kiti menai. Šiuolaikinė sinkretinių menų įvairovė.

6.6.4.6. Asmeninis dalyvavimas kultūriniame gyvenime ir dalijimasis patirtimi.

6.7. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė

Dvyliktoje klasėje toliau plėtojami ir gilinami mokinių gebėjimai turimos muzikinės patirties pagrindu, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą, klausomos muzikos ir muzikinės kultūros reiškinių analizavimą. Didesnis dėmesys skiriamas pasaulio muzikos pavyzdžiams ir sąsajoms su mūsų tautine kultūra. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, interesus ir gebėjimus. Ugdymo turinys aktualizuojamas, diferencijuojamas, individualizuojamas atsižvelgiant į mokinių galimybes ir į ateities pasirinkimus.

Tobulinami mokinių gebėjimai kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti), generuoti muzikines idėjas, ieškoti kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, puoselėjant savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, suvokiant kūrybos estetinę vertę. Išnaudojami mokinių dalijimosi kūrybiniais pasiekimais gebėjimai.

Analizuojant muziką, gilinami mokinių gebėjimai kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, kūrinio giluminės prasmės atskleidimą, analizuojant muzikinės formos raidą gretinamuoju / lyginamuoju aspektu. Rengiami ir įgyvendinami muzikiniai / kultūriniai / tarpdalykiniai projektai, juos derinant su pasiruošimu muzikos egzaminui jį pasirinkusiems.

Nagrinėjant muzikinių kultūrų kontekstus ir jų jungtis, mokiniai gilinasi į nacionalinių mažumų muziką, pasaulio muzikinių kultūrų pavyzdžius, juos lygina ir vertina santykyje su Lietuvos kultūra. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrinės patirtis.

6.7.1. Muzikavimas

6.6.2.1. Pasaulio tautų liaudies dainos ir/ar instrumentinė muzika.

6.6.2.2. Klasikinių ir šiuolaikinių instrumentinių ir vokaliųjų kūrinių ar jų fragmentų, atitinkančių mokinių gebėjimus ir skonį, atlikimas, muzikuojant po vieną ar ansamblyje, laikantis atlikimo kokybės kriterijų;

6.6.2.3. Mokinių polinkius ir sąmoningą pasirinkimą atspindintys populiariosios muzikos kūriniai;

6.6.2.4. Individualios atliekamo kūrinio interpretacijos kūrimas, apibūdinimas, įgyvendinimas ir vertinimas.

6.7.2. Muzikos kūryba

6.7.2.1. Improvizacija balsu ar instrumentais, individualiai ir/ar ansamblyje naudojant vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, vystanti mokinių įgūdžius ir gebėjimus.

6.7.2.2. Kūryba individualiai arba bendradarbiaujant (komponavimas, aranžavimas) suformuluojant meninę idėją ir ją realizuojant pasirinktu būdu ir technika, tobulinant įgyvendinimo kokybę;

6.7.2.3. Kūrybos fiksavimas tradiciniais ir/ar šiuolaikiniais būdais ir jos pristatymas bei vertinimas; IT technologijų panaudojimas kūrybos pristatyme ir komunikavime.

6.7.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas

6.7.3.1. Kūrinio giluminės prasmės atskleidimas, jo analizavimas iš skirtingų perspektyvų.

6.7.3.2. Muzikinės formos raida gretinamuoju / lyginamuoju aspektu (pvz. monodija viduramžių ir liaudies muzikoje; polifonija serijinėje ir renesanso muzikoje; performansas ir bažnytinė misterija; neoklasicizmo ir klasicizmo sąsajos bei skirtumai, konkrečioji muzika ir muzikinė simbolika ir kt.).

6.7.3.3. Asmeniniai muzikinių epochų ir reikšmingų nūdienos įvykių grojaraščiai.

6.7.3.4. Muzikos atlikimo kokybės kriterijai, muzikos atlikėjų interpretacinės kūrybos vertinimas.

6.7.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys

6.7.4.1. Muzika mūsų gyvenime: paskirties ir funkcijų įvairovės sąsajos su asmenine patirtimi.

6.7.4.2. Lietuvių muzikinės kultūros sąsajos su kitomis kultūromis: nacionalinių mažumų – žydų, rusų, lenkų, karaimų - muzika Lietuvoje.

6.7.4.3. Etninė kultūra lietuvių ir užsienio šalių kompozitorių autorinėje kūryboje.

6.7.4.4. Pasaulio muzikinių kultūrų pažinimas, lyginimas ir vertinimas santykyje su Lietuvos kultūra.

6.7.4.5. Asmeninis dalyvavimas kultūriniame gyvenime ir socialinių-kultūrinių patirčių reflektavimas.

7. Pasiekimų vertinimas

Vertinimas – viena svarbiausių ugdymo(si) proceso dedamųjų, reikšmingas mokymosi pažangą ir kokybę skatinantis bei užtikrinantis veiksnys. Jis leidžia mokytojui stebėti ir kaupti informaciją apie mokinių muzikinius pasiekimus, apibendrinti jų daromą pažangą, planuoti bei tobulinti tolesnį ugdymo(si) procesą ir turinį. Muzikos pamokose vertinami mokinių mokymosi procesas ir pasiekimai, o ne jų prigimtiniai muzikiniai gabumai. Per visą mokymosi laikotarpį taikomas ugdomasis (formuojamasis) vertinimas, jis mokinius motyvuoja, skatina siekti aukštesnių pasiekimų. Mokymosi laikotarpio (klasės, trimestro, pusmečio ar pan.) pradžioje rekomenduojama taikyti diagnostinio vertinimo užduotis, kurios vėliau padės stebėti kiekvieno mokinio daromą pažangą.

Skyrelyje pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: I – slenkstinis, II – patenkinamas, III – pagrindinis, IV – aukštesnysis. Jie skatins mokinius siekti aukštesnių pasiekimų, padės į(si)vertinti jų mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą. Pasiekimų aprašai yra orientacinio ir rekomendacinio pobūdžio (negali būti nekintami ir griežtai privalomi); vertinant mokinių pasiekimus, derėtų jautriai atsižvelgti į klasės sudėtį (socialinė, etninė ir religinė, vaikai su specialiaisiais poreikiais), poreikių ir pomėgių įvairovę, individualius mokinių muzikinius gebėjimus ir pasirengimą (pvz., muzikos mokyklas, būrelius, kolektyvus lankantys ir nelankantys vaikai). Klasės bendruomenė skatinama kurti ir svarstyti sau tinkamus vertinimo kriterijus ir jų aprašus, taip ugdant kritinio mąstymo ir vertinimo gebėjimus.

Pasiekimų sričių aprašai skirti ne vien mokytojui vertinti, bet ir patiems mokiniams įsivertinti. Remdamiesi siūlomais (ar klasėje susikurtais ir apsvarstytais) aprašais, mokiniai mokosi taikyti vertinimo kriterijus, adekvačiai ir kritiškai vertinti savo žinias, pasiekimus bei kūrybinę veiklą, jautriai ir taktiškai, geranoriškai ir etiškai vertinti savo klasės draugus. Atsižvelgiant į muzikos dalyko pobūdį ir individualius vaikų gebėjimus, rekomenduojama vertinanti ne vien galutinį mokymosi rezultatą (žinios, atliktos užduotys ir muzikiniai pasiekimai) bet ir patį muzikos mokymosi, muzikavimo ir muzikinės kūrybos procesą. džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą. Tokia vertinimo nuostata skatina mokinių saviugdą ir mokymosi motyvaciją, padeda augti jų savimonei ir savivertei, leidžia patirti muzikavimo džiaugsmą.

Vidurinio ugdymo muzikos dalyko programą pasirenka skirtingų gebėjimų mokiniai. Todėl pradedant įgyvendinti programą tikslinga taikyti diagnostinį vertinimą, kuris skirtas išsiaiškinti mokinių žinių ir gebėjimų lygį. Pagal mokinių gebėjimų lygį, jų interesus ir muzikinį identitetą kartu su ugdytiniais koreguojamas ir tikslinamas programos turinys. Įgyvendinant programą rekomenduojama taikyti formuojamąjį vertinimą, kuris mokiniams padėtų suprasti savo mokymosi tikslus ir uždavinius, kryptingai tobulėti. Siekiama vertinti ne tik mokymosi rezultatą, bet ir mokinių pastangas ir daromą pažangą siekiant užsibrėžtų ugdymosi tikslų. Metų pabaigoje siūloma taikyti apibendrinamąjį vertinimą. Tikslinga vykdyti ilgalaikį mokinių pažangos stebėjimą, įtraukiant į vertinimo procesą ir pačius mokinius, skatinant įsivertinti daromą pažangą. 12 gimnazijos klasėje, pasirinkus laikyti muzikos egzaminą, vertinant mokinių pasiekimus atsižvelgiama į egzamino reikalavimus.

Rengiama

8. Pasiekimų lygių požymiai

8.1. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)			
A1.1. Padedamas įvardija kai kuriuos atliekamo kūrinio bruožus.	A1.2. Apibūdina atliekamą kūrinį; padedamas įvardija elementarias muzikinės kalbos ar priemones.	A1.3. Aptaria atliekamą kūrinį; parodo elementarų muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmo piešinys, melodijos kontūras) supratimą.	A1.4. Išsamiai aptaria atliekamą kūrinį; parodo muzikinės kalbos priemonių (pulsas ir metras, melodijos kontūras) supratimą; paaiškina klasės draugams.
A2.1. Mokinių grupėje kūrinį atlieka pagal savo išgales.	A2.2. Įvardija atliekamą kūrinį. Mokinių grupėje kūrinį atlieka ritmingai, demonstruoja intonavimo pradmenis. Padedamas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus.	A2.3. Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ritmingai, demonstruoja intonavimo pradmenis. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų. Paskatintas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus.	A2.4. Pristato atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ištraiskingai ritmingai, ir intonaciškai tiksliai. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, padeda klasės draugams. Savarankiškai įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus.
A3.1. Esant galimybei, dalyvauja muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje.	A3.2. Pagal savo išgales dalyvauja muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje.	A3.3. Atlieka sutartą / pasirinktą vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje.	A3.4. Aktyviai ir atsakingai atlieka sutartą / pasirinktą vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje, rodo iniciatyvą.
B. Muzikinė kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)			
B1.1. Padedamas pakartoja elementarius melodinius ar ritminius darinius.	B1.2. Iš klausos pakartoja elementarius melodinius ir ritminius darinius, mokosi improvizuoti.	B1.3. Eksperimentuoja garsais, improvizuoja elementarius melodinius ir ritminius darinius.	B1.4. Demonstruoja tikslingumą ir išradingumą improvizuodamas elementarius melodinius ir ritminius darinius.
B2.1. Padedamas mokosi kurti elementarius muzikinius darinius.	B2.2. Padedamas kuria muzikinius darinius pagal sąlygą, mokosi juos fiksuoja piešiniu ar supaprastinta notacija.	B2.3. Sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui, juos fiksuoja simboliškai ar supaprastinta notacija.	B2.4. Savarankiškai kuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui. Savarankiškai fiksuoja piešiniu ar supaprastinta notacija.

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
B3.1. Padedamas pristato kūrybos bandymus artimoje aplinkoje.	B3.2. Artimoje apinkoje pristato kūrybos bandymus. Įvardija sumanymą.	B3.3. Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Įvardija savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį.	B3.4. Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Įvardija ir paaiškina savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį, ją pagrindžia.
C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1.1. Padedamas įvardija kai kurias muzikos savybes. Mokosi reaguoti į muziką judesiu.	C1.2. Įvardija kai kurias būdingas muzikos kūrinio savybes (pvz., temą ar dinamikos kontrastą). Mokinių grupėje judesiu reaguoja į muzikos kūrinio savybes.	C1.3. Savais žodžiais nusako arba judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (pvz.: melodijos kryptį, ritmo pobūdį, dinamikos ar tempo kontrastus).	C1.4. Taikliai įvardija ar išraiškingu judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (pvz.: melodijos kryptį, ritmo pobūdį, dinamikos ar tempo kontrastus), taiko žinomas muzikos sąvokas.
C2.1. Padedamas mokosi perteikti muzikos įspūdį verbalinėmis ar kitomis priemonėmis (pvz., piešiniu).	C2.2. Paskatintas dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Mokosi nusakyti kūrinio įspūdį, ar nuotaiką, ar išreikšti neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu).	C2.3. Dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką ar išreiškia neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu).	C2.4. Noriai dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką: nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką, arba kūrybiškai išreiškia neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu).
C3.1. Padedamas mokosi įvardyti kai kurių kūrinų paskirtį ar kontekstą.	C3.2. Mokosi nusakyti muzikos paskirtį ar kontekstą, mokosi pastebėti ryšis su kitomis sritimis.	C3.3. Padedamas nusako muzikos kūrinų paskirtį ar kontekstą, išvelgia ryšius su kitomis sritimis (pvz. tautosaka, šokis ir kt.).	C3.4. Nnusako ir paaiškina muzikos kūrinio paskirtį ar socialinį kontekstą, išvelgia ir paaiškina ryšį su kitomis sritimis (pvz. tautosaka, šokis ir kt.).
C4.1. Padedamas mokosi įvardyti mėgstamą muziką.	C4.2. Įvardija mėgstamą muziką, arba nusako muzikinius pomėgius.	C4.3. Dalinasi įspūdžiais apie aplinkos muzikinį gyvenimą. Nusako savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką.	C4.4. Noriai dalinasi žiniomis ir įspūdžiais apie savo muzikinę patirtį ir artimosios aplinkos muzikinį gyvenimą. apibūdina mėgstamą muziką, detalai apibūdina savo muzikinius pomėgius.

8.2. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)			
A1.1. Atliekamą kūrinį apibūdina pagal savo išgales (Padedamas ar savarankiškai).	A1.2. Atpažįsta ir įvardija kai kurias atliekamo kūrinio išraiškos priemones (pvz., melodijos ar ritmo pobūdis, tempas ar dinamika).	A1.3. Apibūdina atliekamą kūrinį; parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) bei struktūrų supratimą.	A1.4. Nuodugnai apibūdina atliekamą kūrinį; įvardija kūrinio muzikinės kalbos ypatumus (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika), vartoja žinomas muzikines sąvokas.
A2.1. Pagal savo išgales kūrinį atlieka mokinių grupėje.	A2.2. Įvardija atliekamą kūrinį. Muzikuodamas grupėje, atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Į(si)vertindamas atlikimą mokosi taikyti siūlomus kriterijus.	A2.3. Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimą taikydamas pasiūlytus kriterijus.	A2.4. Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą), išraiškingai ir muzikaliai. Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų, rodo iniciatyvą. Į(si)vertina atlikimą taikydamas pasiūlytus kriterijus, įvardija kas tobulintina.
A3.1. Pagal savo išgales dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje.	A3.2. Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį.	A3.3. Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, pranešėjo ar kt.).	A3.4. Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: aktyviai ir atsakingai atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, pranešėjo ar kt.).
B. Muzikinė kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)			
B1.1. Iš klausos kartoja elementarius melodinius ir ritminius darinius, parodo pastangą improvizuoti.	B1.2. Padedamas improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz. dermę ar metrą).	B1.3. Improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz. dermę ar metrą). Pasirenka priemones nuotakai sukurti.	B1.4. Sklandžiai improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz. dermę, metrą). Tikslingai taiko priemones nuotakai sukurti.
B2.1. Pagal išgales dalyvauja mokinių grupėje komponuojant nesudėtingą kūrinį.	B2.2. Padedamas komponuoja nesudėtingą kūrinį ar fragmentą. Mokosi jį fiksuoti įprastine ar simboliškai notacija.	B2.3. Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Grupėje sukomponuoja nesudėtingą kūrinį su aiškia pradžia ir pabaiga, jį	B2.4. Tikslingai atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Svarankiškai sukomponuoja nesudėtingą kūrinį su aiškia pradžia ir pabaiga, jį užfiksuoja įprastine ar

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
		užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija.	simboline notacija; paaiškina, teikia pagarbą kitiems.
B3.1. Padedamas pažįstamoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus ar fragmentus.	B3.2. Pažįstamoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus ar fragmentus. Įvardija ar apibūdina sumanymą.	B3.3. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina savo sumanymą. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus.	B3.4. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina ir pagrindžia savo sumanymą. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus; įvardina, ką galima padobulinti.
C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1.1. Padedamas įvardija kai kurias ryškiausias muzikos savybes. Reaguoja į muzikos savybes pasirinktu būdu.	C1.2. Atpažįsta ir įvardija kai kurias būdingiausias klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes (pvz., melodijos kryptis ar ritmo pobūdis). Padedamas perteikia muzikos pobūdį pasirinktu būdu.	C1.3. Savais žodžiais ir sąvokomis nusako klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes (pvz., dermę; metrą, formą). Pasirinktu būdu (pvz., judesiu, piešiniu, žodžiu) perteikia muzikos pobūdį, dinamikos ar tempo pokyčius.	C1.4. Savarankiškai nusako ir paaiškina klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes (pvz., dermę; metrą, dinamiką, formą); vartoja žinomas muzikos sąvokas, jas paaiškina. Pasirinktu būdu išraišingai perteikia muzikos pobūdį, parodo dinamikos ir tempo pokyčius.
C2.1. Muzikos įspūdį nusako žodžiais ar perteikia neverbaliniu būdu (pvz., piešiniu)	C2.2. Padedamas apibūdina ryškiausias pasirinkto kūrinio bruožus. Įspūdį mokosi sieti su muzikinės išraiškos priemonėmis.	C2.3. Apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis.	C2.4. Savarankiškai apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus, juos palygina. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis.
C3.1. Padedamas nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą,	C3.2. Nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą, pastebi ryšius su kitomis sritimis (pvz. kitais menais).	C3.3. Nusako ir aptaria muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą. Nurodo sąsajas su kitomis sritimis (pvz. kitais menais, mokomaisiais dalykais ir t.t.).	C3.4. Taikliai nusako ir išsamiai paaiškina muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą. Nurodo ir paaiškina sąsajas su kitomis sritimis (pvz. kitais menais, mokomaisiais dalykais ir t.t.).
C4.1. Padedamas įvardija mėgstamą muziką.	C4.2. Pastebi ir įvardija kai kuriuos savo aplinkos muzikinius įvykius ar	C4.3. Pastebi ir nusako svarbius savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius.	C4.4. Pastebi ir apibūdina savo bendruomenės ir aplinkos muzikos įvykius ir reiškinius. Išsamiai

Pasiiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
	reiškinius. Įvardija mėgstamą muziką.	Apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius.	apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius.

8.3. Pasiiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės

Pasiiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)			
A1.1. Glaustai apibūdina atliekamą kūrinį, įvardija kelis svarbiausius jo bruožus.	A1.2. Apibūdina atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius. Parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) bei struktūrų supratimą.	A1.3. Nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius. Paaškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz. ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio pobūdžiui atskleisti.	A1.4. Savarankiškai nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius, juos palygina. Išsamiai paaškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz. ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio pobūdžiui atskleisti.
A2.1. Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų.	A2.2. Pristato atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka tiksliai, išraiškingai. Muzikuodamas grupėje, atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi pier kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus.	A2.3. Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, atlieka pritarimo partijas (pvz., ostinato, burdonas ar akordai). Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas aptartus kriterijus.	A2.4. Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai išraiškingai ir muzikaliai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, atlieka sudėtingesnes ar atsakingesmes partijas, rodo lyderystės požymius. Į(si)vertina atlikimo kokybę, taikydamas aptartus ar savo pasiūlytus kriterijus.
A3.1. Esant galimybei, dalyvauja renginiuose ar projektuose.	A3.2. Pagal išgales dalyvauja renginiuose ar projektuose. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį. vaidmenį ar užduotį.	A3.3. Dalyvauja įvairiuose renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko).	A3.4. Aktyviai dalyvauja įvairiuose kultūriniuose renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
			stebėtojo, kritiko). Rodo iniciatyvą ir (arba) lyderystės požymius.
B. Muzikinė kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)			
B1.1. Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius.	B1.2. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą.	B1.3. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Sukuria nuotaiką naudodamas sutartas priemones.	B1.4. Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai taiko sutartas priemones nuotakai sukurti.
B2.1. Pagal išgales dalyvauja mokinių grupei komponuojant kūrinį ar jo dalį; padedamas fiksuoja jį simboliškai ar įprasta notacija.	B2.2. Grupėje sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį ar jo dalį; jį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija.	B2.3. Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį, jį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija.	B2.4. Tikslingai atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Savarankiškai sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį, jį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija; konsultuoja, teikia pagalbą kitiems.
B3.1. Pagal išgales dalyvauja pristatant kūrybos rezultatus. Paaškina sumanymą.	B3.2. Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Paaškina sumanymą, įvardija pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus.	B3.3. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Apibūdina sumanymą, pagrindžia pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijus.	B3.4. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Detaliai apibūdina ir pagrindžia sumanymą. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijus; įvardina, ką galima tobulinti, teikia siūlymų.
C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1.1. Atpažįsta ir įvardija būdingus žanrus pagal muzikinės kalbos ar išraiškos priemones. Padedamas nusako būdingiausius muzikinės kalbos elementus.	C1.2. Atpažįsta ir įvardija būdingus įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos (pvz., melodika, ritmika, harmonija) bruožus. Būdingas muzikinės kalbos ar išraiškos priemones priskiria kūrinių žanrui.	C1.3. Nusako įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos (pvz., melodika, ritmika, harmonija) ir išraiškos panašumus bei skirtumus. Padedamas paaškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės siejasi su kūrinių žanru.	C1.4. Savarankiškai nusako ir paaškina įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos (pvz., melodika, ritmika, harmonija) panašumus ir skirtumus. Nuodugniai paaškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės siejasi su kūrinių žanru.
C2.1. Įvardija būdingiausias pasirinkto žanro muzikos kūrinių savybes. Nusako patirtą įspūdį ir	C2.2. Atpažįsta ir įvardija skirtingų žanrų muzikos kūrinių savybes. Patirtą įspūdį padedamas susieja su muzikinės išraiškos priemonėmis.	C2.3. Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes. Kūrinių meninį įspūdį sieja	C2.4. Įvardija ir išsamiai aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes, jas palygina. Kūrinių meninį įspūdį paaškina ir pagrindžia

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
(arba) įvardija būdingas išraiškos priemonės.		su žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis.	žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis.
C3.1. Nusako kai kurių muzikos kūrinių (ar reiškinių) paskirtį ar kontekstą.	C3.2. Įvardija skirtingus muzikos reiškinius, nusako jų paskirtį ar kontekstą. Nurodo sąsajas su kitais menais ir kitomis sritimis.	C3.3. Aptaria skirtingus muzikos reiškinius, jų paskirtį ir kontekstus. Apibūdina ryšius su kitais menais ir kitomis sritimis.	C3.4. Išsamiai aptaria skirtingus muzikos reiškinius, jų paskirtį ir kontekstus. Apibūdina ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitomis sritimis.
C4.1. Įvardija kai kuriuos savo aplinkos muzikos įvykius ar reiškinius. Įvardija savo mėgstamą muziką.	C4.2. Įvardija kai kuriuos Lietuvos, Europos ar pasaulio įvykius, reiškinius; padedamas juos aptaria pagal siūlomus kriterijus. Įvardija savo muzikinius pasirinkimus ar pomėgius.	C4.3. Įvardija ir apibūdina aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamiesi mokytojo siūlomais kriterijais. Įvardija ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius.	C4.4. Apibūdina ir nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamiesi mokytojo siūlomais ar savo surastais kriterijais. Išsamiai nusako savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius, argumentuotai juos pagrindžia.

8.4. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)			
A1.1. Glaustai apibūdina atliekamą kūrinį, įvardija kelis svarbiausius jo žanrui, kultūrai ar subkultūrai būdingus bruožus.	A1.2. Apibūdina ir palygina atliekamus kūrinius. Įvardija skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemones.	A1.3. Nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūrinių interpretavimą.	A1.4. Savarankiškai nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Išsamiai paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūrinių interpretavimą.
A2.1. Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodamas grupėje atlieka adaptuotą partiją, derinasi prie kitų.	A2.2. Pristato atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgia į žanro ypatumus.	A2.3. Pristato atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko tam tikros kultūros (subkultūros)	A2.4. Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, tikslingai taiko tam tikros kultūros

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
	Muzikuodamas grupėje, atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi pier kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus.	muzikai būdingas priemonės. Muzikuodami grupėje atlieka ritmines ar harmonines pritarimo partijas. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko susikrutus ir aptartus kriterijus.	(subkultūros) muzikai būdingas priemonės. Muzikuodami grupėje atlieka sudėtingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko aptartus ar savo pasiūlytus kriterijus.
A3.1. Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose ar projektuose.	A3.2. Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ar neformaliuose renginiuose ar projektuose. Atlieka galimybes atitinkančią vaidmenį ar užduotį.	A3.3. Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Teikia siūlymų. Atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį. Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.	A3.4. Aktyviai dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant, rodo iniciatyvą, ar lyderystės požymius. Atlieka atsakingą vaidmenį ar užduotį. Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.
B. Muzikinė kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)			
B1.1. Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas moksi panaudoti tam tikras žanrai ar subkultūrai būdingas priemones.	B1.2. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Padedamas pritaiko kai kurias žanrai ar subkultūrai būdingas priemones.	B1.3. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja žanrai ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą, bliuzo dermę ar kt.).	B1.4. Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja žanrai ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą, bliuzo dermę ar kt.).
B2.1. Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias žanro ar subkultūros priemones.	B2.2. Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją, panaudoja kai kurias būdingas žanro ar subkultūros priemones. Kūrinių fiksuoja pasirinktu būdu.	B2.3. Įgyvendina muzikinę idėją pasirinkto žanro ar subkultūros priemonėmis. Kūrinių užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija (pvz. akordų simboliškai); įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais.	B2.4. Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją, tikslingai panaudodamas pasirinkto žanro ar subkultūros priemones. Kūrinių užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija (pvz. akordų simboliškai), įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais.
B3.1. Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako	B3.2. Kūrybos rezultatus su grupe pasirinktu būdu pristato	B3.3. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pritaikydamas	B3.4. Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pritaikydamas

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
ir paaiškina sumanymą. Vertinimui taiko siūlomus kriterijus.	pritaikydamas situacijai (spektakliui, projektui, kt.). Paaiškina sumanymą. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijais.	situacijai (koncertui, spektakliui, projektui, kt.). Paaiškina sumanymą, priemonių tikslingumą, savitumą. Įvertina kūrybą pagal pasirinktus kriterijus; įvardija argumentus.	situacijai (koncertui, spektakliui, projektui, kt.).. Nuodugniai paaiškina ir pagrindžia sumanymą. Įvertina kūrybą pagal pasirinktus kriterijus; įvardina, ką galima tobulinti, teikia siūlymų.
C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1.1. Atpažįsta ir įvardija kūrinio žanrą, kultūrą ar subkultūrą. Padedamas nusako būdingiausius muzikinės kalbos ar išraiškos elementus.	C1.2. Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria žanrui, kultūrai (subkultūrai). Įvardija būdingas tam tikrų žanrų ar kultūrų (subkultūrų) muzikinės kalbos bei išraiškos priemones.	C1.3. Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria žanrui, kultūrai (subkultūrai). Paaiškina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės naudojami tam tikros kultūros ar subkultūros muzikoje.	C1.4. Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria, žanrui, kultūrai (subkultūrai) ar stiliui. Išsamiai paaiškina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės naudojami tam tikro žanro, kultūros ar subkultūros muzikoje; pateikia pavyzdžių.
C2.1. Nusako kūrinio įspūdį, įvardija kelias žanrui ar subkultūrai būdingas išraiškos priemones.	C2.2. Nusako objektyvų ir subjektyvų kūrinio įspūdį. Jį sieja su žanro, kultūros ar subkultūros ypatybėmis.	C2.3. Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio žanru, kultūra ar subkultūra. Aptaria įspūdį iš skirtingų perspektyvų.	C2.4. Išsamiai nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus. Nagrinėja įspūdį iš skirtingų perspektyvų, jį pagrindžia kūrinio žanro ar kultūros (subkultūros) savybėmis.
C3.1. Glaustai nusako kitų kultūrų muzikos savitumą.	C3.2. Palygina savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius. Nurodo sąsajas su kitais menais ar kitomis sritimis.	C3.3. Iš skirtingų perspektyvų palygina savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius. Pasitelkia kitų menų ir mokymosi patirtį.	C3.4. Išsamiai aptaria ir iš skirtingų perspektyvų palygina savo bei kitų kultūrų muzikos reiškinius. Išmoningai pasitelkia kitų menų ir mokymosi patirtį.
C4.1. Įvardija kelis svarbiausius Lietuvos ar pasaulio muzikos įvykius ar reiškinius. Įvardija ir apibūdina savo mėgstamą muziką.	C4.2. Aptaria kai kuriuos svarbesnius Lietuvos, Europos, pasaulio muzikos įvykius ar reiškinius; juos verina pagal siūlomus. Nusako ir pagrindžia savo muzikinius pomėgius ar pasirinkimus.	C4.3. Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir argumentuotai pagrindžia savo	C4.4. Nagrinėja ir aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais ir savo siūlomais kriterijais. Išsamiai nusako ir argumentuotai pagrindžia

Pasiiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
		muzikinius pasirinkimus ir pomėgius.	savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius.

8.5. Pasiiekimų lygių požymiai. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės

Pasiiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)			
A1.1. Glaustai apibūdina atliekamus kūrinius, įvardija kelis svarbiausius jų stiliui būdingus bruožus.	A1.2. Apibūdina ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija skirtingų stilių kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemonės.	A1.3. Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija stilistinės išraiškos priemonės, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus.	A1.4. Savarankiškai analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija stilistinės išraiškos priemonės, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus.
A2.1. Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodamas grupėje atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Įsivertina atlikimo kokybę.	A2.2. Pristato atliekamą kūrinį, įvardija jo kultūrinį ar istorinį stilių. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgia į jo stiliaus įpatumus. Muzikuodamas grupėje, atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko aptartus kriterijus.	A2.3. Pristato atliekamą kūrinį, nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko stiliui būdingas priemonės. Ansamblyje derinasi prie kitų, atlieka pasirinktą partiją ar pritarimą. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti.	A2.4. Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį, išsamiai nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, tikslingia taiko stiliui būdingas priemonės. Ansamblyje atlieka sudėtingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti.
A3.1. Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose ar projektuose ar prisideda juos organizuojant.	A3.2. Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ar neformaliuose renginiuose. Pagal išgales bendradarbiauja juos organizuojant. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį.	A3.3. Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ar užduotį. Renginių medžiagą talpina virtualioje erdvėje, laikydamasis	A3.4. Aktyviai dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų, rodo iniciatyvumą, lyderystės požymius. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ar užduotį. Renginių anonsuoja,

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
		saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.	medžiagą talpina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.
B. Muzikinė kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas)			
B1.1. Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas panaudoja kai kurias tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones.	B1.2. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Padedamas pritaiko tam tikras tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones.	B1.3. Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones.	B1.4. Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones
B2.1. Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas.	B2.2. Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją. Pritaiko kai kurias būdingas įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinio fragmentą (ar schemą) fiksuoja pasirinktu būdu.	B2.3. Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais.	B2.4. Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją tikslingai pasirinktomis priemonėmis. Išradingai panaudoja įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboliškai notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais.
B3.1. Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako ir paaiškina sumanymą ar įvardija komponavimo būdą. Vertinimui taiko siūlomus kriterijus.	B3.2.. Kūrybos rezultatus su grupe pristato pasirinktu būdu, atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Įvardija pasirinktą komponavimo būdą ar techniką. Kūrybą įvertina pagal sutartus kriterijus.	B3.3. Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti. Pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos savitumą, aktualumą ar vertingumą.	B3.4. Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Nuodugniai paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti ar savitumui išreikšti. Pagal sutartus ar savo siūlomus kriterijus įvertina kūrybą, pagrindžia jos aktualumą, vertingumą ar prognozę;umą. Įvardija tobulinimo bei pritaikymo galimybes.
C. Muzikos reiškinių ir kontekstų pažinimas			

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
C1.1. Atpažįsta ir įvardija kūrinio stilų ar kultūrą. Glaustai nusako būdingiausius muzikinės kalbos ar išraiškos savybes.	C1.2. Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria priskiria konkrečiam stiliui ar kultūrai. Nusako kaip muzikos elementai ar išraiškos priemonės panaudojami tam tikrų stilų ar kultūrų muzikoje.	C1.3. Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar kultūrai. Nagrinėja ir palygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės atsiskleidžia įvairių stilų ir kultūrų muzikoje.	C1.4. Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria stiliams ar kultūroms, juos klasifikuoja. Išsamiai nagrinėja ir lygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės išreiškia skirtingų stilų ir kultūrų muzikos svitumą.
C2.1. Nusako pasirinkto žanro, stiliaus, kultūros muzikos kūrinių būdingas savybes, nusako meninį įspūdį.	C2.2. Palygina skirtingų žanrų, stilų, kultūrų muzikos kūrinių būdingas savybes, nusako meninį įspūdį. Pasiremia objektyviais bei subjektyviais kriterijais.	C2.3. Analizuoja įvairių žanrų, stilų, kultūrų muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus.	C2.4. Išsamiai analizuoja įvairių žanrų, stilų, kultūrų muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Interpretaciją grindžia objektyviais ir subjektyviais kriterijais.
C3.1. Įvardija būdingus savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, juos glaustai aptaria.	C3.2. Aptaria savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, juos palygina. Nuomonei pagrįsti pasitelkia mokymosi patirtį.	C3.3. Iš skirtingų perspektyvų nagrinėja savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, jų kontekstus ir funkcijas. Nuomonei pagrįsti pasitelkia mokymosi patirtį.	C3.4. Išsamiai nagrinėja savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, jų kontekstus ir funkcijas iš įvairių perspektyvų. Nuomonei pagrįsti pasitelkia mokymosi patirtį ir kitų dalykų žinias.
C4.1. Įvardija kelis svarbiausius Lietuvos ar pasaulio muzikos įvykius ar reiškinius, padedamas juos vertina pagal siūlomus kriterijus. Įvardija ir apibūdina savo muzikinius pomėgius.	C4.2. Remdamasis pasiūlytais kriterijais apibūdina ir vertina ryškiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikinės kultūros įvykius. Etiškai išsako nuomonę apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus.	C4.3. Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį.	C4.4. Remdamasis sutartais ar savo siūlomais kriterijais išsamiai analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai ir ragumentuotai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį.

8.6. Pasiekimų lygių požymiai. III–IV gimnazijos klasės

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A. Muzikavimas (dainavimas, grojimas)			

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
A1.1. Padedamas suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, siekia panaudoti jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja kai kurias partitūroje panaudotas išraiškos priemones.	A1.2. Suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, panaudoja jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja partitūroje panaudotas išraiškos priemones, atsižvelgia į stiliaus bruožus.	A1.3. Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siejant jį su asmeniniu estetiškos idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais.	A1.4. Pateikia ir kokybiškai atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siejant jį su asmeniniu estetiškos idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, istorinio laikotarpio principais (literatūrinio tekstu). Argumentuotai paaiškina interpretacinį sumanymą.
A2.1. Padedamas pasirenka kūrinį ar partiją kūrinyje. Mėgina jį atlikti panaudodamas elementarius atlikimo technikos įgūdžius. Aptaria atlikimo vertinimo kriterijus.	A2.2. Dainuoja ar groja paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir/ar partiją kūrinyje su netikslumais. Demonstruoja kai kuriuos atlikimo technikos įgūdžius. Įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis kai kuriais kriterijais.	A2.3. Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir/ar partiją kūrinyje. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę/instrumentinę laisvę, taiko išraiškos priemones. Įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais.	A2.4. Kokybiškai padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir/ar partiją kūrinyje. Demonstruoja aukštus atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę/instrumentinę laisvę, ekspresiją, muzikinį jautrumą. Argumentuotai įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais, teikia pasiūlymus.
A3.1. Paragintas dalyvauja kai kuriuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas/kūrėjas. Dalinasi kultūrine medžiaga.	A3.2. Dalyvauja formaliuose ir/ar neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas/kūrėjas. Dalinasi kultūrine medžiaga, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.	A3.3. Dalyvauja formaliuose ir/ar neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas/kūrėjas, atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą talpina virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.	A3.3. Aktyviai dalyvauja formaliuose ir/ar neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas/kūrėjas, realizuodamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas kultūrinį gyvenimą. Vertingą kultūrinę medžiagą talpina virtualioje erdvėje, ją komentuojama, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų.

Pasiiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
B. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja).			
B1.1. Bando improvizuoti elementarius melodinius ar ritminius darinius.	B1.2. Pagal susitarimus improvizuoja melodinius ir ritminius darinius.	B1.3. Improvizuoja plėtodamas muzikavimo įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas.	B1.4. Išradingai improvizuoja plėtodamas įgūdžius, kelia idėjas, tikslingai naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas.
B2.1. Dalyvauja kuriant asmeninius poreikius atitinkančioje srityje. Išbando įvairius užrašymo/įrašymo būdus.	B2.2. Generuoja menines idėjas asmeninius poreikius ir gebėjimus atitinkančioje srityje. Naudoja įvairius užrašymo/įrašymo būdus.	B2.3. Realizuoja ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikinės kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus.	B2.4. Realizuoja menines idėjas demonstruodamas individualų stilių ir skonį. Tinkamai naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus.
B3.1. Pristato ir pagal kai kuriuos kriterijus į(si)vertina kūrybą. Diskutuoja apie kūrybinį procesą ir jo rezultata.	B3.2. Pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę reikšmę, ir/ar vertingumą.	B3.3. Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą.	B3.4. Įtaigiai pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, autentiškumą ir/ar vertingumą, tobulinimo galimybes.
C. Muzikos pažinimas ir vertinimas			
C1.1. Išklauso muzikos kūrinį, aptaria kūrinio žanrą, stilių.	C1.2. Išklauso muzikos kūrinį, jį tyrinėja. Įvardija kūrinio žanrą, stilių ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias.	C1.3. Tyrinėja ir supranta klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias.	C1.4. Savarankiškai tyrinėja ir analizuoja klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias.
C2.1. Pristato asmeninę nuomonę apie analizuojamą muzikos kūrinį.	C2.2. Pristato vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, bando sieti su savo asmenine patirtimi ir polinkiais.	C2.3. Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmines išvalgas.	C2.4. Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmines išvalgas, diskutuoja ir reflektuoja.
C3.1. Padedamas aptaria įvairių stilių ir kultūrų, didžiųjų kompozitorių ir atlikėjų muziką.	C3.2. Apibūdina įvairių stilių ir kultūrų, didžiųjų kompozitorių ir atlikėjų muziką, ieško savo muzikinio identiteto.	C3.3. Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, didžiųjų kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą.	C3.4. Argumentuotai įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, didžiųjų kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, augina savo muzikinį identitetą.

Pasiekimų lygiai			
I Slenkstinis	II Patenkinamas	III Pagrindinis	IV Aukštesnysis
D. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys			
D1.1. Stebi Lietuvos muzikinio gyvenimo fragmentus. Išsako savo nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjus, atlikėjus.	D1.2. Domisi Lietuvos muzikiniu gyvenimu. Reiškia pagrįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra.	D1.3. Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra.	D1.4. Analizuoja Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą, demonstruoja muzikinį skonį ir identitetą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklos raidą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra, pagrindžia savo nuomonę.
D2.1. Susipažįsta su įvairių muzikinių kultūrų reiškiniais. Ugdosi pagarbą ir toleranciją.	D2.2. Aptaria įvairių muzikinių kultūrų reiškinius. Ugdosi estetinį skonį, reiškia pagarbą ir toleranciją.	D2.3. Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius - juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją.	D2.4. Savarankiškai tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius - juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją.
D3.1. Paskatintas dalyvauja muzikiniame gyvenime, prisideda organizuojant renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi.	D3.2. Dalyvauja muzikiniame gyvenime; prisideda organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Ieško savo santykio su muzikinės kultūros reiškiniais.	D3.3. Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais.	D3.4. Aktyviai ir sąmoningai dalyvauja muzikiniame gyvenime demonstruodamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo argumentuotą santykį su muzikinės kultūros reiškiniais.